

TEZ TANITIMI

Davranım Bozukluğu Olan Çocuk Ve Ergenlerde Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu, Depresyon Ve Anksiyete Bozuklukları Birlikteliği

Uzm. Dr. İsmail YAVAŞ.

GATA Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana-bilim Dalı.

Uzmanlık Tezi, Ankara, 1995.

173 Sayfa, 110 Kaynak.

Bu araştırmada, Çocuk Ruh Sağlığı Polikliniği'ne başvuran ve davranım bozukluğu tanısı alan 17 yaşın altındaki 101 çocuk ve ergen incelenmiştir. Çalışmada davranım bozukluğunun dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu, depresyon ve anksiyete bozukluklarıyla birlikteliği araştırılmıştır. Kontrol grubu olarak, Çocuk Ruh Sağlığı Polikliniği'ne çeşitli psikiyatrik belirtilerle başvuran ve davranım bozukluğu tanı ölçütlerini karşılamayan 41 çocuk ve ergen seçilmiştir. Araştırmada tanı DSM-IV tanı ölçütleri kullanılarak konulmuştur. Ayrıca öz bildirim ölçekleri olarak Hacettepe Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Ölçeği, Beck Depresyon Envanteri, Çocuklar için Depresyon Ölçeği-Kendi ve Anababa Formu, Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanteri ve Çocuklar için Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanteri uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi SPSS paket programında Ki-kare, t-testi, F-testi, Mann Whitney-U testi ve Kruskal Wallis testiyle yapılmıştır.

Davranım bozukluğunun, dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğuyla % 85.6, depresyonla % 18.9 anksiyete bozukluklarıyla % 61.5 oranında birliktelik gösterdiği bulunmuştur. Davranım bozukluğunun, dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğuyla birlikteliğinin kontrol grubundan anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Depresyon ve anksiyete bozuklukları birlikteliği

açısından ise gruplar arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunmamıştır.

Çalışmada, davranım bozukluğunun komorbid bozukluklarla yaş, cinsiyet, boşanma, bozukluğun tipi ve ağırlık derecesiyle olan ilişkisi de araştırılmıştır. Araştırmanın sonuçları, davranım bozukluğuyla birlikte görülen komorbid bozuklukların, yaş, cinsiyet, boşanma, davranım bozukluğunun başlangıç yaşı ve ağırlık derecesinden etkilendiğini göstermiştir.

Davranım bozukluğu tanısı alan erkeklerin dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğuyla, kızların depresyonla istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde birliktelik gösterdiği izlenmiştir. Davranım bozukluğu, anksiyete bozuklukları birlikteliğinde ise cinsiyetlere özgü bir anlamlılık bulunmamıştır. 13 yaşın üzerindeki gençlerde, davranım bozukluğu depresyon birlikteliği anlamlı düzeyde bulunurken, davranım bozukluğunun diğer bozukluklarla birlikteliğinde yaş ile ilişkili anlamlı bir fark bulunmamıştır. Boşanmanın olduğu grupta davranım bozukluğu depresyon birlikteliği, boşanmanın olmadığı grupta davranım bozukluğu dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu birlikteliği anlamlı düzeyde yüksek olarak bulunmuştur. Çocukluk başlangıçlı davranım bozukluğunun dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğuyla, ergenlik başlangıçlı davranım bozukluğunun depresyon ile anlamlı düzeyde birliktelik gösterdiği saptanmıştır. Ağırlık derecesine göre tiplendirme açısından komorbiditeye bakıldığında, yalnızca ağır davranım bozukluğunun depresyon ile anlamlı düzeyde birliktelik gösterdiği bulunmuştur.

Çalışmadan elde edilen bulgular, davranım bozukluğunun etyolojisinde, gidişinde, tedavisinde ve sınıflandırma çalışmalarında komorbid bozuklukların yerini ve önemini göstermiştir.